

Egyáltalán nem olyan, amilyennek hivatalos titulusai alapján, naivan gondolnánk. Mert egy addiktológus és pszichiáter szakorvosról, pszichoterapeutáról, a Baranya Megyei Drogambulancia vezetőjéről azt is hihetnénk, hogy fehér köpenyes, a klinikai folyosókon átszellemülten sétáló, tekintélyt parancsoló férfi. Dr. Szemelyácz János azonban a maga lezser eleganciájával, a szeme sarkában bujkáló huncutságával, fiatalos dinamizmusával olyan, mintha blueskocsmái törzsasztalától kelt volna föl épp, egy másik laza társaság kedvéért. Közben hazai szaktekintély, drogprevencióval, kezeléssel, rehabilitációval foglalkozó, országosan egyedülálló intézet alapítója s vezetője.

Szenvedéllyel a szenvedélybetegekért

Mai, mozgalmas mindennapjait élménydús gyermekkor alapozta meg. A Somogy-Tolnai dombság egyik falujában, Kocsolán nőtt föl, számára vadregényes természeti környezetben: völgyek szelte erdők, nádas szegélyezte tavak közelében. Vadászatokon hajtóként működött közre gyermekként, s amikor már édesapjától kölcsönkapta a motort, szarvas- és vaddisznólesre a tamási és gyulai rezervátumig is elrobogott. Csoda, hogy erdőkerülőnek készült?

– Nem voltam rossz gyerek, igaz, háromhavi szárazság után is megtaláltam az egyetlen sáros árkot, ami egy centivel mélyebb volt a cipőm száránál – meséli. – A nővérem életrelalóbbnak tűnt, de énkörülöttem is zajlott az élet. Imádtam olvasni Winnetou indiánkalandjait és vadászos történeteket, Széchenyi Zsigmond és Kittenberger Kálmán útikönyveit, Molnár Gábor amazonasi beszámolóit, Fekete István regényeit. Egy szlovák vadászról, bizonyos Bogdan bácsiról szóló könyv is a kezembe került. Annyira megragadott, hogy a szüleimmel megpróbáltuk felkutatni őt. Sikerült a nyomára bukkannunk, találkoztunk egy erdőmérnökkel, aki ismerte. Amikor közölte, hogy Bogdan bácsi két éve meghalt, csalódott voltam, mert azt reméltem, hogy nekem majd sosem hallott vadásztörténeteket is elmesél.

– *Kocsolán is történtek csuda dolgok!*

– Igaz. Ovis koromban napi vendég voltam egy idős házaspárnál, akiktől a paraszti élet csinját-bínját igyekeztem ellesni. Vakartam a tehenet, moslékot kevertünk a disznóknak, s egyszer még az oviból is kikértek, mondván: ellik a tehén, ezt Jánoskának látnia kell! Jóska bácsi minden alkalommal, a nehéz munka jutalmaképp magának egy literes, nekem két decis, csatos üvegbe készített egy laza fröccsöt, amit el is kortyoltunk. Nagy tervünk volt, hogy veszünk egy lovat, az mégiscsak egy szép és komoly állat, aztán szántunk vele és gazdálkodunk...

– *Szerencsére mégis az iskolapadot választottad.*

– Rájöttem, hogy valójában az emberek érdekelnek. Egy barátommal rengeteget fotóztunk, úgyhogy érettségi után nemcsak az orvosira jelentkeztem, hanem operatőrnek is. Az előbbire nem vettek föl, utóbbiról Illés Gyuri bácsi azzal küldött el, hogy nagyon örül a fiataloknak, de ez egy komoly hivatás, ide élettapasztalat kell, úgyhogy jöjjenek vissza később. Ám a következő évben felvettek az orvosira, így hát nem mentem.

– *Viszont azon a nyáron mégis forgattál.*

– Belekerültem Jeles András Csokonai életét feldolgozó filmjébe. Balatonfenyvesen táboroztam épp, amikor

beállítottak a tévések, hogy szereplőket keresnek. Két további rosta után harmincan maradtunk, tizennyolcezer jelentkezőből. Három hétig tartott a forgatás, óriási buliként éltük meg. Ott találkoztam a pécsi Bagossy fiúkkal: az azóta színházi rendezővé lett Lacival, aki mindannyiunk közül a legmenőbb volt, gitározott, énekelt; és díszlettervező öccsével, Leventével. Vigyázott ránk egy görög lány, Nica, neki írta Delhusa Gjon a Nika című számot. Dühös is volt a szépség, hogy a zenész még a nevét se tudja rendesen kiejteni...

– *Kit játszottál a filmben?*

– Egy hercegprímást a pozsonyi országgyűlésben, ahová szegény Csokonai némi mecénási pénzért folyamodott, de elutasítottuk; és menüettet táncoltam rizsposros parókában egy bálon.

– *A zene régóta része az életednek.*

– Tanultam zongorázni, furulyázni, van egy szaxofonom, amivel bárkit ki tudnék üldözni a világból, így hát inkább elő sem veszem. Pedig egy muzsikuskliensem azt mondta, ha szorgalmasan gyakorlok, mire nyugdíjba megyek, épp érett dzsesszenész lehetnék, ehhez ugyanis legalább húsz év kell. A szájharmonikával jutottam legtovább, az mindig nálam van, az autóban is.

Nemrég Szegedre mentem, az óriási köd miatt csak araszolva, s ebbe annyira beleuntam, hogy szórakozásképp megtanultam rajta Takács Eszter három dalát.

– *Vezetés közben?!*

– Mindig fél kézzel vezetek. Furcsa, hogy csak a mobilozást tiltja a szabály, a beszélgetést, evést, zenehallgatást nem. Pedig ugyanannyira elterelik a figyelmet.

– *Fényképezőgép, sőt, rajzfüzet és ceruza is ott lapul a csomagtartóban, ezeket ugye nem...?*

– Nem. Ha fotózni akarok vagy lerajzolni a tájat, ahhoz megállok. De mostanában egyre kevesebbszer. Ahogy a fadaragás is ritkábban jut eszembe, pedig régen túrázás közben, ha az erdőben ráletem egy göcsörtös fadarabra az avarban, fölvettem, és a kirándulás végére egy fej vagy egy állatfigura el is készült belőle.

– *Orvosi diplomával a kezében mi vonzott a szenvedélybetegségek területére? Nyilván nem személyes tapasztalat.*

– Hatévesen próbáltam ki a cigarettát, a kocsolai patakparton, ahol óriási indiáncsatákat játszottunk, és a végén muszáj volt elszívunk a békepipát. A téesz udvarában, traktorplatón ültünk, és ment körbe egy szál Munkás. A füstöt, ahogy kell, a négy égtáj felé fújtuk, s a végére legalább annyira beálltunk, mint az indiánok a saját hallucinogén cuccuktól. Később mégsem lettem dohányos. Diákkoromban hajtott a kíváncsiság: mi a jó a drogban? Kipróbáltam, az élmény kedvéért, de nem tovább. 1991-ben, amikor diplomáztam, Magyarországon a szenvedélybetegséget 98%-ban az alkoholprobléma jelen-

tette. Engem viszont a pszichiátria, a személyiségzavarok, a skizofrénia érdekelt, csoportterápiával, mozgás- és táncterápiával is foglalkoztam előbb a Mentálhigiénés Intézetben, majd a klinikán. Aztán amikor lett néhány fiatal, illegális droghasználó kliensem, láttam, hogy a velük való munka igazán kreatív terep. 1995-ben, ahogy a Drogambulancia élére kerültem, olyan munkatársakat gyűjtöttem magam köré, akikkel ez magas szinten megvalósítható. Büszke vagyok arra, hogy az ország legkomplexebb ilyen intézményét építettük föl, amelyben a szociális egészségügy, az oktatás, a képzés és a gyermekvédelem területén a prevenciótól a függők gyógykezelésén át a társadalomba való visszavezetésükig minden szinten van valamiféle szolgáltatásunk. Talán furcsán hangzik, de a média nagyban megnehezíti a munkánkat. Ha egy fiatal meghal kábítószer-túladagolásban, minden újság és híradó ezzel van tele, miközben nagyságrendekkel több fiatal marad ott naponta közlekedési balesetben. Sokkal élesebben vagyunk a politika kereszttüzében, mint amennyire jó lenne. A szakmaiságra kellene helyezni a hangsúlyt, s arra, hogy nyertes pályázatainkra időben megkapjuk a pénzt. Ezért késik két új ambulanciánk felépítése Pécsen és Kaposváron, ahol főleg alkoholproblémákkal küzdőket gyógyítanánk. Pécs rózsadombi városrészében ifjúsági szolgálatot indítanánk, és létrehoznánk egy internetes ambulanciát is, ha meglenne rá a fedezet. Mert nincs annál nagyobb öröm, mint amikor azt látom, hogy egy korábbi kliensem babakocsit tolva sétál az utcán, szóval, visszatalált a rendes kerékvágásba.

– *Hamarosan hajóra szállsz.*

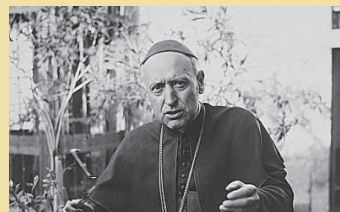
– A barátaimmal idén is elindulunk Európa leghosszabb tókerülő vitorlásversenyén, a Kékszalagon. Ez fantasztikus kaland! A hajón nem léteznek a mindennapi problémák, ott csak az számít, honnan fúj a szél, kik az ellenfelek, s mi a taktikánk. Én legtöbbször a hajó orrában tevékenykedem, a szél erősségétől függően – a kormányos utasítása szerint – váltogatom a vitorlákat. Az abszolút kategória hetedik helye az eddigi legjobb eredményünk, szeretnénk most is az első tíz között végezni. Jó széljárással és egy kis szerencsével sikerülhet is.

LEJEGYEZTE: CSATÓ ANDREA

Mámorító művek a Siklói Szalonon

Idén a szőlő- és borkultúra témaköréhez kötődő alkotásokat tár közönsége elé a Siklói Szalon. A régió kortárs képzőművészeinek nagyszabású tárlatát immár 23. alkalommal rendezik meg a siklói vár nemrég felújított, emeleti kiállítótermében. A résztvevő hetvenhat művész a minőségen túl a műfaji változatosságot is garantálja, hisz találunk itt festményt, grafikát, érmet, kispasztikát, fotót, valamint textil-, üveg-, fém-, fa-, kerámia- és zománcalkotásokat egyaránt. A rangos válogatás szeptember 30-ig várja a látogatókat, naponta 10-18 óráig.

Mindszenty bíboros fehérvértanúsága

A JPM Néprajzi Múzeuma Mindszenty József bíboros születésének 120. évfordulójához és az 1956-os forradalom és szabadságharc idejének megünnepléséhez csatlakozik a Fidelissimus pastor – Mindszenty bíboros fehérvértanúsága című tárlattal. A kiállítás nemcsak a bíboros életútját mutatja be, de az annak keretét adó történelmi korszakot is.

Szemügyre vehetjük Mindszenty egyik miseruháját éppúgy, mint néhány személyes dokumentumát, egyházi relikviákat, s hallhatjuk többek között az ellene folytatott koncepciók perben elmondott védőbeszédét is. A hercegprímás pécsi látogatásairól, a máriagyúdi zarándoklaton való részvételéről és püspökszentlászlói raboskodásáról is megemlékezik a bemutató, amely december 20-ig a Rákóczi út 15-ben várja a látogatókat keddtől szombatig 10-18 óráig Pécsen.

Horvátország az EU 28. tagállama

A Horvát Köztársaság június 25-én ünnepli az állami napját, mert 1991-ben a horvát parlament ezen a napon mondta ki az ország függetlenségét. E fontos esemény 22. évfordulóját most európai uniós csatlakozásuk megünneplésével kapcsolták össze. A Baranya Megyei Közgyűlés dísztermében tartott fogadáson a Horvát Köztársaság pécsi főkonzulja, Ljiljana Pancirov köszöntőjében vázolta azt a hosszú utat, amely elvezetett uniós csatlakozásukig. Külön kiemelte a segítséget, amit Magyarország, ezen belül szűkebb pátriánk kezdetől fogva nyújtott nekik e folyamatban. Beszélt Pécs és testvérvárosa, Eszék, valamint a határ két oldalán élők régóta tartó hivatalos és személyes jó kapcsolatáról is. Az ünnepséget a Vizin zenekar muzsikája és az August Senoa Asszonykórus fellépése tette még hangulatosabbá.

A baranyai megyeszékhely azért is van kitüntetett szerepben e téma kapcsán, mert Pécsen tartották a horvát csatlakozás előestéjén, június 30-án a hivatalos ünnepséget, mellyel a magyarországi horvátok az anyaországiakkal és az itt élőkkel együtt köszöntötték a 28. európai tagállamot.